

ANITA SHREVE

De kleur van de zee

Vertaald uit het Engels door
Yvonne Kloosterman

Honora

Honora zet de kartonnen koffer op de granieten stoep. De deur is hier en daar afgebladderd. Het is moeilijk te zeggen wat de kleur van de verf is, groen of zwart. Boven de deureklopper zijn glazen ruitjes, sommige gebroken, andere ondoorzichtig door ouderdom. Honora staat onder een portiek van verweerde dakspanen, met een lichtgrijze hemel erboven. Ze zet de kraag van haar mantelpakje op en houdt haar hoed stevig vast tegen de wind. Ze tuurt naar de letter B die in de klopper is gegraveerd. Dit is de plek waar het allemaal begint, denkt ze.

Het is het jaar 1929. Een junidag. Een trouwdag. Honora is net twintig, Sexton vierentwintig.

De witte dakspanen van het huis zijn versleten en verkleurd. De zonneschermen voor de ramen zijn gescheurd en ze klapperen. Op de bovenverdieping staan dakkapellen, als schildwachten die de wacht over de zee houden, en het gazon is bedekt met doornstruiken. De drempel is versplinterd; het is niet ondenkbaar dat hij het onder haar gewicht zal begeven. Ze wil de oude deurknop uitproberen, hoewel Sexton heeft gezegd dat ze op hem moest wachten. Ze loopt de voortuin in. Haar pumps maken putjes in de verende grond, waardoor er een jaren oude lucht opstijgt.

Op dat moment komt Sexton de hoek om, zijn uitgestrekte handpalmen vol vuil. Ze weet niet wat ze van hem kan verwachten. De man is een vreemde die ze amper kent. Een goede man, denkt ze. Hoopt ze. Zijn jas staat bol van de wind, waardoor zijn hemd en bretels zichtbaar zijn. Een zijnaad van zijn broek is versteld. De pijpen zijn wijd en te lang. Zijn haar, goed ingevet voor de trouwerij, waait op in de wind.

Honora gaat weer op de granieten stoep staan en wacht op haar man. Ze vouwt haar handen voor haar buik; het tasje dat ze van haar

moeder heeft geleend klemt ze tegen haar heup. Sexton biedt haar iets aan: zanderige aarde, een sleutel.

‘De aarde is voor de vaste grond van het huwelijk,’ zegt hij. ‘De sleutel is voor het ontsluiten van geheimen.’ Hij zwijgt even. ‘De oorbellen zijn voor jou.’

Honora buigt zich voorover. Ze kijkt naar het bedje van zand. Twee oorbellen van marcasiet en parelmoer liggen bijna begraven in Sextons handen. Ze veegt ze schoon met haar vinger.

‘Ze zijn van mijn moeder geweest,’ zegt Sexton. ‘De aarde en de sleutel zijn een oude traditie die je oom Harold me heeft verteld.’

‘Dank je,’ zegt ze. ‘Ze zijn heel mooi.’

Ze pakt de sleutel. We stappen over de drempel, denkt ze. We beginnen ons gezamenlijk leven.

De man kwam de bank binnen met een bundel briefjes van tien en vijf. Hij wilde ze wisselen voor honderddollarbiljetten, zodat hij een auto kon kopen. Hij droeg een lange, bruine jas, en zette zijn hoed af voor hij de transactie sloot. Het witte boord van zijn overhemd zat strak om zijn hals. Hij sprak tegen Honora terwijl ze het geld telde. Een tweedeursauto, een Buick, vertelde hij. Een uit 1926. Nog maar drie jaar oud. Hij was zachtblauw, met een rode streep vlak onder de portierkruk. Een echte schoonheid, wielen met houten spaken en een donkerblauwe mohair bekleding. Hij kon hem voor een zacht prijsje kopen van een weduwe die nooit had leren autorijden. Hij leek opgewonden, zoals bij mannen gebruikelijk is wanneer ze aan auto's denken die ze nog niet bezitten, die nog niet defect zijn geraakt. Honora klemde de bankbiljetten met een paperclip aan elkaar en schoof ze toen onder het traliewerk van het loket door. Hij had diepliggende, grijze ogen onder zware wenkbrauwen, en zijn keurige snorretje was een tint donkerder dan zijn haren. Hij streek zijn haar, dat een beetje geplet was door de hoed, van zijn voorhoofd. Ze moest het geld onder het loket heen en weer schuiven om hem eraan te herinneren. Hij pakte het, vouwde het op en stak het in zijn broekzak.

‘Hoe heet je?’ vroeg hij.

‘Honora,’ zei ze.

‘Hoe spel je dat?’

Ze spelde haar naam. ‘Met een stomme h, je spreekt hem niet uit,’ voegde ze eraan toe.

‘Onóra,’ probeerde hij. ‘Werk je hier al lang?’

Ze werden door het loket van elkaar gescheiden. Het leek een

rare manier om iemand te ontmoeten, hoewel het beter was dan in McNiven's, waar ze af en toe met Ruth Shaw heen ging. Daar schoof een man naast je op de bank en drukte zijn been tegen je dij voor hij ook maar zijn naam had genoemd.

'Ik ben Sexton Beecher,' zei het knappe gezicht aan de andere kant van het traliewerk. Achter het volgende loket zat Mrs. Yates aandachtig te luisteren.

Honora knikte. Er stond nu een man achter hem. Harry Knox, in zijn overall, met zijn bankboekje in de hand. Hij begon ongeduldig te worden.

Sexton zette zijn hoed weer op. 'Ik verkoop schrijfmachines,' zei hij, een vraag beantwoordend die nog niet was gesteld. 'De rechtbank is een klant van mij. Ik heb een auto nodig voor mijn werk. Ik leende altijd de Ford van mijn baas, maar de motor ging kapot. Ze zeiden dat het duurder zou zijn om de wagen te repareren dan om een nieuwe te kopen. Koop nooit een Ford.'

Het leek onwaarschijnlijk dat ze ooit een Ford zou kopen.

De rechtbank had minstens de helft van de volwassen inwoners van de stad in dienst. Taft was de hoofdstad van de county, en alle rechtszaken kwamen daar vóór.

'Veel plezier met de auto,' zei Honora.

De man scheen eigenlijk geen zin te hebben om te vertrekken. Maar toen deed Harry Knox een stap naar voren, en dat was dat. Door het zijraam van de bank ving Honora een glimp op van Sexton Beecher die zijn jas dichtknoopte terwijl hij wegliep.

Sexton draait aan de schakelaar, hoewel ze beiden weten dat er nog geen elektriciteit is. Hij opent deuren op de gang, zodat er licht uit de ramen van andere kamers kan binnenstromen. Op de houten vloer ligt een dikke laag stof. Het behang op de muren, een patroon van groene koetsen en lakeien, laat los bij de naden. Een radiator, ooit crèmekleurig, is nu bruin van het vuil dat zich tussen de buizen heeft opgehoopt. Aan het eind van de gang is een trap met halverwege een grote overloop. Bij de onderste tree staat een kartonnen doos, gevuld met een stof die ooit als gordijn kan hebben gediend. De plafonds, die van voorgevormde tinnen platen zijn gemaakt, zijn bijna even hoog als de plafonds in openbare gebouwen. Honora ziet de schimmel op de muren, een patroon dat met de koetsen en livreeknechten wedijvert. Het huis ruikt naar schimmel en nog iets anders: hier hebben andere mensen gewoond.

Ze gaat een vertrek binnen dat eruitziet als een keuken, en loopt

naar een venster met gesloten luiken en tilt de haak op. De ruiten achter de luiken zijn bedekt met een zoutlaag van enige jaren. Een vaag licht, alsof het door matglas schijnt, valt op een ijzeren fornuis waarvan de bovenkant bezaaid is met uitwerpselen van dieren. Ze draait aan een hendel, en met veel gepiep en een knal die haar doet schrikken schiet de ovendeur open.

Ze bukt en kijkt erin. In een hoek ligt iets doods en grijs.

Ze loopt door de keuken. Haar hand strijkt over de planken met het vuil van jaren in de groeven van de verf. Een smerige gootsteen, diep en van porselein, zit vol roestvlekken. Ze kijkt of de kraan het doet. Ze zou er beweging in kunnen krijgen als ze met haar volle gewicht tegen de gootsteen leunde, maar ze heeft haar mantelpakje te leen. Het is nog steeds eigendom van Bette's Second Time Around. Het botergele, getailleerde jasje met de lange revers doet haar slanke figuur goed uitkomen. Heel wat anders dan haar weinig vrouwelijke, ruimvallende jurken van de afgelopen tien jaar. Ze rilt van de kou en slaat haar armen om zich heen, voorzichtig, om het pakje niet met haar handen aan te raken. In de auto liggen dekens, maar het is nog te vroeg om daarover te beginnen. Als ze voetstappen op de trap hoort, loopt ze de gang in, precies op het moment dat Sexton uit de kelder opduikt. Hij wrijft zijn handen af aan een zakdoek.

'Ik heb de verwarmingsketel gevonden,' zegt hij. 'In de herfst zullen we kolen moeten zien te krijgen.'

Ze knikt en wijst naar de keuken. Hij strijkt met zijn knokkels langs haar arm terwijl hij haar passeert.

'Wat een troep,' zegt hij.

'Het valt best mee,' zegt ze, al trouw aan wat hun thuis zal zijn.

In april keerde de verkoper van schrijfmachines terug naar de bank. Hij kwam zó snel binnen, dat Honora aanvankelijk dacht dat hij een bankrover was. De panden van zijn jas zwierden om zijn broek terwijl hij naar haar toe liep. Ze weerstond de neiging haar haar te fatsoeneren, dat ze al in geen dagen had gewassen.

'Heb je zin in een ritje?' vroeg hij.

'Je hebt de auto dus gekocht.'

'Het is een droom!'

'Ik kan niet.'

'Wanneer ben je vrij?'

'Om vier uur.'

'Sluittingstijd!'

De wandklok gaf aan dat het halfdrie was. Er klonk het geluid van

hoge hakken op de marmeren vloer. Sexton Beecher draaide zich niet om om naar de vrouw te kijken.

‘Om vier uur sta ik buiten op je te wachten,’ zei hij, ‘om je een lift naar huis te geven.’

Ik ken je niet eens, dacht ze. Ze zou het misschien hardop hebben gezegd, maar ze zweeg omdat Mrs. Yates zich naar haar toe boog om geen woord te missen. De man vatte Honora's stilzwijgen op als instemming. Deze keer zag ze dat zijn ogen niet echt grijs waren, maar groen, en dat ze misschien te dicht bij elkaar stonden. Hij had een heel hoog voorhoofd, en als hij glimlachte, zag je dat zijn tanden een beetje scheef stonden. Zijn houding heeft iets verwaands, maar dat kan de verkoper in hem wel zijn, dacht ze. Honora negeerde deze gebreken, zoals wanneer je een vlekje over het hoofd ziet op een fraai geborduurd tafelkleed dat je wilt kopen en je pas later, als het kleed op tafel ligt en alle gasten eromheen zitten, ontdekt dat de vlek de aandacht trekt, terwijl het mooie borduursel voor iedereen onzichtbaar onder de tafel hangt.

Sexton keert terug met een blik olie dat hij uit de auto heeft gehaald. Honora vindt in haar koffer een stuk harde, witte zeep, in een theedoek gewikkeld. Hij trekt zijn jasje uit en rolt zijn mouwen op. Zijn linkeronderarm is al gebruind, want hij laat hem vaak uit het raampje van de Buick hangen. Honora voelt een lichte tinteling in haar onderbuik en wendt haar hoofd af.

De kraan maakt kokhalzende geluiden en braakt dan een golf bruin water in de gootsteen. Honora springt achteruit. Ze wil niet dat het water op haar pakje spat.

‘Het komt door de roest,’ zegt hij. ‘Ze zeiden dat het water was aangesloten, maar ik wist het niet zeker. Er zat een klep vast in de kelder.’

Samen kijken ze hoe het water langzaam helderder wordt.

Op de achterkant van zijn hemd zit vuil. Ze steekt een hand uit om het weg te vegen. Hij laat zich zo door haar aanraken terwijl hij tegen de rand van de gootsteen leunt en zijn hoofd buigt. Als ze ophoudt, recht hij zijn rug. Ze pakt het stuk zeep en ze wassen alletwee hun handen in de waterstraal. Dan maakt ze de oorbellen van marcasiet en parelmoer schoon. Hij kijkt toe terwijl zij ze indooit.

‘Moet ik de picknick binnenbrengen of wil je een dutje doen?’ vraagt hij.

Ze voelt dat ze bloost vanwege het woord ‘dutje’. ‘Ik ben nog niet boven geweest,’ zegt ze.

‘Er is een bed. Nou ja, een matras. Het ziet er vrij schoon uit.’

Dus haar man had naar een bed gezocht vóór hij op zoek naar de verwarmingsketel was gegaan.

‘Er liggen dekens in de kofferbak,’ zegt ze.

Na een tijdje dacht Honora niet meer aan hem als ‘de schrijfma-chineverkoper’ maar als Sexton. In de drie maanden van hun verkeer-
ingstijd reed hij acht keer vanuit Portsmouth naar haar toe. Hij zei tegen zijn baas dat hij iets groots op het spoor was in Taft. Hij kwam uit Ohio, vertelde hij aan Honora, en misschien had hij daar beter kunnen blijven. Hij had een jaar op de universiteit gezeten, als werk-student, maar de vrijheid van het reizen en de mogelijkheid van vette commissies hadden hem naar het oosten gelokt, weg van het les-lokaal. Hij verdiende goed, zei hij, wat waar kon zijn of niet. Ze wist het niet absoluut zeker. Ja, er was de Buick, maar ze kon de te strakke boorden en een loszittende schoenzool niet negeren. De mouwen van sommige van zijn overhemden waren bij de manchetten gerafeld.

Hij maakte haar het hof in de Buick met alle schrijfmachines (de nummers 6 en 7 van Fosdick), want haar moeders huis was te klein voor enige privacy. Sexton was charmant en doortastend op een manier die Honora niet kende. Hij zei tegen haar dat hij van haar hield. Hij zei ook dat hij dromen had. Op een dag zou er in elk huishouden een Fosdick staan, zei hij, en hij zou ze daar neerzetten.

‘Wil je met me trouwen?’ vroeg hij haar in mei.

Tijdens zijn zesde bezoek merkte Honora dat Sexton nauwelijks zijn opwindning kon bedwingen. Een buitenkansje, zei hij, toen ze eindelijk alleen waren. Zijn baas kende iemand die iemand kende die iemand kende. Een verlaten huis, maar nog wel bewoonbaar. Het enige wat ze hoefden te doen, in plaats van huur betalen, was er een oogje op houden en het opknappen.

‘Zo kunnen we voor ons eigen huis sparen,’ zei hij tegen Honora.

Toen ze hun verloving aankondigden, was niemand verbaasd. En haar moeder al helemaal niet. Ze had het vanaf het begin zien aankomen. In feite had ze al heel vroeg tegen Harold gezegd – zo is het toch, Harold? – dat deze man haar dochter zou veroveren.

Honora steekt haar hand uit en raakt de stof in de kartonnen doos aan. Verbleekt chintz, tóch gordijnen! En nog iets anders. Een ingelijste foto die aan de zijkant in de doos was gestopt, alsof hij op het laatste moment van een dressoir was gerukt. Een foto van een vrouw en een jongen. Jaren geleden, te oordelen aan de bijna enkellange jurk, denkt Honora.

De trap kraakt een beetje onder haar gewicht. Hoewel ze, zelfs mét het beddengoed, niet veel weegt. Het geluid brengt haar in verlegenheid. Het is alsof het haar bedoelingen aankondigt. Een kristallen kroonluchter hangt onbeweeglijk boven de overloop. Ze ziet dat het plafond van de bovenverdieping hetzelfde behang heeft als de muren. Boven aan de trap wordt ze overweldigd door een gevoel van leegte. Voor het eerst voelt ze hoe veelomvattend de taken zijn die haar wachten. Een huis bewoonbaar maken, denkt ze. Een huwelijk tot een succes maken.

Het komt alleen maar door de lege kamers, zegt ze tegen zichzelf.

De bovenverdieping is een doolhof van kleine kamers, een verrassing na de grote vertrekken beneden. Sommige kamers zijn lichtblauw geverfd; andere zijn mooier, met behang op de muren. Zware gordijnroeden hangen kaal boven de ramen. Op de stoelen bij de ramen liggen kussens – gerafeld en misvormd door overdadig gebruik.

Aan het eind van de gang vindt ze drie vertrekken met een reeks dakkapellen die op zee uitkijken. In de badkamer zijn een wasbak en een badkuip. Als ze in de slaapkamer is, stompt ze met haar vuist in een matras. Er stijgt een stofwolk op in het door het zout gefilterde licht van het raam. Waarom hadden ze wel het bed maar niet het matras meegenomen? Ze gaat op haar hurken zitten, stopt de lakens bij de hoeken in en luistert of ze Sexton beneden hoort lopen. Haar hart gaat zó tekeer, dat ze een hand op haar borst moet leggen. Ze maakt de knoopjes van haar gele jasje los. Dan beseft ze dat er geen klerhangers zijn in de ondiepe kast naast de deur. Ze trekt haar rok uit, keert hem ook binnenstebuiten en vouwt hem op. Daarna gaat ze in haar blouse en onderrok op de rand van het matras zitten en trekt haar kousen uit.

In de keuken was het abnormaal heet en benauwd voor de tijd van het jaar, eind juni. Er kwam stoom van het strijkijzer af, waardoor zich druppeltjes op haar moeders neus en wenkbrauwen vormden. Haar moeder tilde het strijkijzer op en zette het weer neer op de theedoek die over het botergele mantelpakje was uitgespreid. Ze droeg haar paarse, katoenen jurk met de petunia's. Zoals ze daar stond, leek het wel of haar gedrongen lichaam door haar schort overeind werd gehouden. Honora zat op een stoel aan de keukentafel. Ze schreef etiketten voor de inmaak. Beiden zwegen, zich bewust van de op handen zijnde verandering. Haar moeders haar was met kammetjes en haarspelden opgestoken in een knotje, en ze had haar bril opgezet. Op het fornuis stond de witte, emailen ketel. De trechters en de

potten wachtten om gevuld te worden met lente-uitjes, asperges en rabarbermoes. Zelfs aan het begin van de zomer stond de keuken vol potten. Het wekken ging tot laat in de avond door. Ze probeerden de oogst van haar moeders moestuin één stap voor te zijn. Honora, die een hekel had aan het schillen en het voorbereidende werk dat gedaan moest worden nadat ze van de bank was teruggekeerd, bewonderde desalniettemin de potten die met de zorgvuldig beschreven etiketten naar voren stonden. *Beet Horseradish Relish, Asa's Onion Pickles, Wild Strawberry Jam*. Ook bewonderde ze de manier waarop ze later in de voorraadkelder waren gerangschikt. De etiketten van de wortels naar het noorden gericht, die van de wasbonen naar het zuiden. De potten aardbeienjam stonden vooraan. Maar dit jaar had haar moeder minder geplant, alsof ze had geweten dat haar dochter het ouderlijk huis zou verlaten.

Haar oom Harold, blind en broos, kon het middenpad van de methodistische kerk niet helemaal aflopen. Daarom stond hij een halve minuut met zijn nictje bij de voorste kerkbank om haar tóch weg te geven. Ze was het laatste kind dat het huis uitging. De jongens waren naar Arkansas, Syracuse en San Francisco verhuisd. Haar moeder was gekleed in haar donkerblauwe, ruimvallende zijden jurk met de stippen en de kanten kraag. Ze droeg voor de gelegenheid echte zijden kousen, zag Honora, en niet de bruine kousen van Touraine's. Haar moeders zwarte schoenen, meer praktisch dan mooi, noemde Harold altijd haar zondagse-visit-schoenen. Haar moeder droeg een marineblauwe clochehoed, en de zilveren haarwring eronder was versierd met paarlemoeren kammetjes.

Vlak voor ze het huis verlieten, had haar moeder haar goudomrande bril bij de gootsteen schoongemaakt. Ze had er de tijd voor genomen en net gedaan of ze niet huilde.

'Je ziet er heel mooi uit,' zei ze tegen Honora toen ze haar bril weer had opgezet.

'Dank u,' zei Honora.

'Je laat het me wel weten, hè?' zei haar moeder. Ze haalde haar zakdoek uit de mouw van haar jurk. 'Ik bedoel, wat je wilt dat ik met het mantelpakje doe.'

'Jazeker.'

'Sommige vrouwen vinden het fijn om de kleren waarin ze zijn getrouwd te bewaren. Ik heb mijn trouwjurk bewaard tot Halifax.'

Honora en haar moeder waren even stil. Ze dachten terug aan Halifax. 'Je vader zou zo trots zijn geweest,' zei haar moeder.

‘Dat weet ik.’

‘Dus je laat het me wel weten van het pakje. Ik wil het met alle liefde betalen als je besluit het te houden.’

Honora deed een stap naar voren en kuste haar moeders wang.

‘Nou, nou,’ zei haar moeder. ‘Je maakt me wéér aan het huilen!’

Sexton loopt de slaapkamer binnen met de picknickmand in de ene en de koffer in de andere hand. Hij kijkt naar Honora, die op het matras zit, haar kousen, haar schoenen, haar opgevouwen mantelpakje, haar jarretels die, opzij van het bed, onder haar gordeltje uitpiepen. Zijn gezicht ontspant, alsof hij zich had voorbereid om zijn kersverse echtgenote iets te vertellen, maar nu iets anders wil zeggen. Honora kijkt toe terwijl hij de picknickmand en de kartonnen koffer neerzet. Hij trekt zijn jas uit, laat hem naar beneden glijden en kan hem nog net vastgrijpen voor hij de vloer raakt. Dan rukt hij de knoop van zijn stropdas los.

Ze gaat achteroverliggen, met haar blote benen onder het koele laken, legt haar wang op het kussen en werpt steelse blikken op haar man. Ze heeft nog nooit gezien dat een man zich uitkleedde: het losmaken van de riem, het omhoogtrekken van de slippers van het overhemd, de schoenen die worden uitgeschopt, het overhemd dat op de vloer valt, de broek – het enige kledingstuk dat met zorg wordt uitgetrokken – opgevouwen en op de koffer gelegd. Hij doet zijn horloge af. Daarna legt hij het op de vensterbank. In het spaarzame licht van de met zout bedekte ramen ziet ze zijn brede schouderbladen, zijn lichtgespieerde borstkas, zijn billen met het verbazingwekkende kippenvet en zijn benen met de rossige haartjes. Sexton knielt neer aan de voet van het matras en kruipt omhoog naar zijn bruid. Hij brengt zijn gezicht dicht bij het hare. Dan glijdt hij onder het laken en trekt haar naar zich toe. Haar hoofd rust tegen zijn schouder. Haar rechterarm ligt tussen hen in. Zijn knie schuift tussen haar dijen, waardoor haar onderrok tot aan haar heupen opkruipt. Hij kust haar haar.

‘Wat maakt het zo glanzend?’ vraagt hij.

‘Azijn,’ zegt ze.

‘Je beeft,’ zegt hij.

‘O ja?’

Hij drukt zijn lippen op haar schouder. ‘We hebben alle tijd,’ zegt hij.

McDermott

McDermott zit op de rand van het bed een sigaret te roken. Achter hem, bij het raam, telt het Engelse meisje het geld. Langzaam. Ze beweegt haar lippen, zoals sommige mensen moeten doen wanneer ze voor zichzelf lezen. De kamer heeft een wasbak, een stoel en een raam dat op de straat uitkijkt. Het is stil buiten. Iedereen heeft lunchpauze. Dertig minuten. Te weinig tijd voor een fatsoenlijke maaltijd, laat staan voor een fatsoenlijke wip.

Het meisje dat de munten telt zit op de vensterbank. De omlijsting van het raam maakt haar bijna mooi. Misschien heeft ze iets gezegd en heeft hij haar niet gehoord. De weefgetouwen hebben McDermott doof gemaakt. Nou, niet echt doof, maar ze hebben geluid veranderd, beschadigd, zodat gesproken woorden soms vanuit de bodem van een diepe put lijken te komen. Andere zijn omgeven door halo's, wazige halo's die geluid absorberen. Het meisje draagt een bril. Ze heeft dun haar, blauwe ogen en een lang gezicht. Hij heeft haar een keer gevraagd waarom ze het deed. Ze antwoordde simpelweg dat ze zo meer verdiende dan in een textiel fabriek, en ze hoefde niet zo hard te werken. Een eerlijker antwoord op een moeilijke vraag had hij nooit gehoord.

De lucht die door het raam binnenkomt is zacht en koel. Per jaar zijn er negen à tien van zulke dagen. Dagen die tussen de strenge kou van de winter en de verstikkende vochtigheid van de zomer door slippen. Dagen die hem aan picknicks in zijn jeugd doen denken, toen zijn moeder zich nog goed genoeg voelde om pasteien en ijsstee te maken. Vóór Sean stierf. Vóór zijn vader 'm smeerde.

McDermott weet door zijn innerlijke klok, die nooit faalt, dat er nog achttien minuten van zijn lunchpauze over zijn. Achttien minuten voor de fabriekssirene klinkt en mensen uit alle deuren in de straat beneden hem te voorschijn komen. Mouwen worden opgestroopt,

jassen worden aangetrokken. Er wordt nog op voedsel gekauwd. De bazen sluiten de poort om kwart voor een. Iemand die te laat is komt er niet meer in en verbeurt het loon van een dag, zo niet de baan zélf.

‘Ik tel maar één dollar en zevenenveertig cent,’ zegt het meisje. Haar stem zweeft naar hem toe vanuit de bodem van een pot.

Hij bukt en voelt in de zakken van zijn broek, die op de vloer ligt. Ze is negentien. Even oud als zijn zus Eileen. Ze heeft een dunne, katoenen ochtendjas om haar lichaam gewikkeld. Haar tepels zijn hard, maar McDermott weet dat het niets met opwinding te maken heeft. Meer met geld. Hij legt de koperen pennies op de chenille spreij, die haastig over het bed is getrokken en scheef ligt. Hij wil stilte en hij wil slapen, maar de schok die de loeiende sirene hem zal bezorgen is het intense genot van de gestolen vergetelheid niet waard.

Hij ziet hoe het meisje het geld bij elkaar graait en onder het bed verstopt.

‘Goed dan,’ zegt ze.

Ze zet haar bril af en legt hem op de vensterbank. Ze heeft een grote hoektand, eentje maar, waardoor haar mond niet recht is. De tand steekt een beetje uit als ze glimlacht, wat niet vaak gebeurt. Ze verft haar lippen altijd oranje. Soms vraagt hij of ze de lipstick wil verwijderen. Ze gaat staan en laat haar ochtendjas op de grond glijden. Bedreven als een huishoudster trekt ze de blauwe spreij van het bed. Als ze een beetje tempo maken, zal hij na afloop nog vijf, zes minuten vrede en rust hebben.

Alphonse

Elke dag staat Alphonse op, klimt uit het ijzeren bed en gaat naar de buiten-wc. Als hij geluk heeft en er geen rij staat, is hij binnen de kortste keren klaar en kan hij vroeg beginnen aan de lunchtrommeltjes voor zijn twee broers en drie zussen. Hij wil per se de eerste zijn, want als ze zien wat hij in de lunchtrommeltjes stopt, gaan ze klagen. Dan zegt een van hen beslist: 'Ik wil geen aardappel, geef 'm maar aan Augustin.' En dan begint de ellende en zit hij met de gebakken peren.

Het is zijn taak om 's morgens de lunches klaar te maken en de vloer te schrobben, omdat hij slechts de spoelen bedient en het minste geld verdient. Bovendien kan hij het hardste rennen. Hij kan binnen een minuut de poort bereiken, waardoor hij nog zo'n vijf minuten heeft om de vloer schoon te maken nadat de meisjes, de afgetrobden, het huis hebben verlaten.

Zijn moeder zit in de nachtploeg. Ze moet 's morgens slapen, dus is het zijn taak iedereen het huis uit te krijgen, al is hij de jongste. Nou, niet de jongste. Camille zit nog op school, maar de jongste van degenen die in de fabriek werken.

Ze wonen op de bovenste verdieping van Rose Street 78. Hun woning is alleen te bereiken via de achtertrap. Afgelopen winter is zijn vader op de bovenste tree uitgegleden en helemaal naar beneden gevallen. Als er geen ijs was geweest, had hij zijn nek waarschijnlijk niet gebroken. De fabrieksdokter zei dat de treden keihard waren door het ijs, en dat dát het probleem was.

Na die tijd was zijn moeder, die niet in de fabriek had gewerkt omdat ze zes kinderen had, 's nachts gaan werken. Toen waren de problemen voor Alphonse begonnen en was zijn taak zwaarder geworden.

Eigenlijk moest Marie-Thérèse de lunchtrommeltjes vullen, maar

daar voelt ze niets voor en dan zouden ze helemaal geen lunch hebben. Het is onmogelijk Marie-Thérèse te dwingen iets tegen haar zin te doen.

In huis is het verboden om Engels te spreken. Zijn moeder is bang dat Amerika haar kinderen zal opslokken. Maar soms glippen er woorden uit zijn mond. Ze geeft hem een klap als hij per ongeluk *newspaper, milk* of *thirsty* zegt. Maar als hij de spoelen bedient, mag hij niet in het Frans antwoorden. De onderopzichter is een Amerikaan, of misschien een Ier, en hij doet net of hij je niet begrijpt als je *oui* of *non* zegt.

Elke zondagmorgen gaan ze met z'n allen naar de mis in St. André, en af en toe ziet hij dan zuster Mary Patrick vanuit de verte. Ze probeerde hem uit de fabriek te houden en dreigde (voor zijn eigen bestwil, zei ze) tegen de bazen te zeggen dat hij nog maar elf was en volgens de wet dus niet mocht werken. Maar uiteindelijk deed ze dat niet, waarschijnlijk omdat ze het vergat.

Als het mooi weer is, neemt Alphonse zondagsmiddags de tram naar Ely. Het kaartje betaalt hij van de paar tien-centstukken die hij uit zijn loonzakje mag halen en legt de rest van de tocht naar het strand te voet af. Hij heeft geen fatsoenlijk badpak, maar dat geeft niet, want hij is tóch bang voor het water van de zee. Hij vindt het fijn om op het strand te zitten, schelpen te zoeken, naar de oceaan te kijken, de zon op zijn gezicht te voelen, te verbranden en pas terug te keren als het heel laat is, zodat hem niet gevraagd wordt een van de zondagavondklussen te doen.

Hij draagt een overall, een hemd en een werkmanspet, en het is zijn moeders trots dat ze allemaal schoeisel dragen, hoewel Alphonse in de oude schoenen van Gérard rondloopt, die te klein zijn en maanden geleden hun veters zijn kwijtgeraakt. Hij vult geen trommeltje voor zichzelf, maar in plaats daarvan stopt hij een stuk brood, een homp kaas en een gekookt ei in een zak waar ooit koffie in heeft gezeten. Met een zak kan hij beter rennen dan met een trommeltje.

Hij hoort zijn moeder in de slaapkamer. Hij maakt de boender onder de kraan schoon, pakt de dweil en probeert de vloer met de dweil onder zijn voet droog te maken, zoals zijn moeder het hem heeft geleerd. Hij wil naar binnen gaan en haar zien en gedag zeggen. Hij weet dat ze het niet erg vindt als hij haar wakker maakt – ze zegt dat ze het heerlijk vindt om zijn gezicht te zien – maar hij heeft nog maar één minuut. En als hij de slaapkamer binnengaat, kost het hem moeite te vertrekken.

Wanneer hij klaar is met zijn werk en naar huis rent, kan hij zijn

moeder een kwartier zien voor ze zelf aan het werk moet. Gewoonlijk geeft ze hem alleen maar instructies, en af en toe noemt ze hem 'mijn jongen'.

Alphonse grist zijn zak van de tafel. Hij legt de dweil over de houten balustrade aan de achterkant van het huis en stormt de trap af, met een paar treden tegelijk. Er is niemand op straat, maar hij haalt het wel vóór de poort dichtgaat. Dat lukt hem altijd.

Vivian

‘Ik ben er absoluut zeker van dat er een fout is gemaakt,’ zegt Vivian.

De receptionist, een Fransman met een schichtige blik in zijn ogen, raadpleegt voor de derde keer zijn greinleren hotelregister. ‘Hier staat dat u op de vierentwintigste wordt verwacht, madam.’

‘Dat kan niet, want ik ben er nú!’ zegt Vivian geduldig.

Ze zet haar tas op de mahoniehouten balie en trekt haar handschoenen uit. Ze wil haar stadskleren uittrekken en een luchtiger jurk aandoen – de dotterbloemgele zou uitstekend zijn, denkt ze. Bij de deur staat een kruier te wachten met haar acht linnen koffers. Ze stopt een haarlok onder haar clochehoed. Ze heeft een bloedhekel aan vochtige lucht, want haar haar gaat ervan kroezen. Ze heeft nu een bos kleine krulletjes.

‘Ik denk dat u twee dagen te vroeg bent,’ zegt de receptionist met zijn akelige accent. Zijn pak glimt en er ligt roos op zijn schouders.

‘Onmogelijk,’ zegt Vivian.

‘Ik ben er zeker van dat we wel iets kunnen regelen, madam.’

‘Dank u,’ zegt ze. ‘Maar ik wil de hoekkamer die ik altijd heb. En het is juffrouw, niet mevrouw.’

‘Welke hoek bedoelt u?’

Vivian onderdrukt een zucht. ‘De zuidoostelijke hoek, vierde verdieping,’ zegt ze.

‘Ja, natuurlijk,’ zegt de receptionist, haar recht aankijkend. Ze weet zeker dat hij glimlacht.

Wat een onbeschaamdheid! Alsof ze zomaar is komen binnenlopen. Alsof ze niet al twintig jaar, sinds ze een meisje was, naar het Highland komt. Ze draait zich om en laat haar blik door de lounge dwalen, op zoek naar een bekend gezicht. Ze ziet Asa Whitlock, die minstens even lang als Vivian de zomers in het hotel doorbrengt. Bedekt door een Schots geruite deken zit ze, ineengedoken, in een rie-

ten rolstoel bij het raam. In een hoek staat een vrouw in een groen mantelpakje naast een man met een panamahoed en een keurige broek. De vrouw draagt chique pumps. Het paar lijkt net uit de trein te zijn gestapt, evenals Vivian.

Vivian kijkt naar de oude, paardenharen sofa's, de olieverfschilderijen aan de wanden, de gebeeldhouwde zuilen met de fluwelen bankjes eromheen voor de gasten. Ze bedenkt hoe afgetobd en armetierig de lounge eruitziet, wat vermoedelijk precies de bedoeling is. Boven in haar suite staan het oude, ijzeren bed met de lichtpaarse, satijnen spreij, het bureau met de laden waarvan de dunne, houten bodems op droge dagen krimpen, en het plafond waar ze vroeger uren naar kon liggen staren. Boven het bureau hangt de gevlekte spiegel, waarin ze slechts een deel van haar spiegelbeeld kan zien. Dat is maar goed ook nu ik achtentwintig ben, denkt ze. Op een laag tafeltje bij het raam staat een kamerpot – voor de show, godzijdank, en niet om te gebruiken.

Door het raam boven dat tafeltje kan Vivian vanuit haar bed naar de oceaan kijken. Haar favoriete tijd van de dag is 's morgens, kort nadat haar thee is gebracht. Dan gaat ze rechtop zitten, leunt tegen de kussens en het ijzeren hoofdeinde, staart naar de zee en maakt haar geest leeg. Dwaasheden van de avond ervoor kunnen worden uitgewist, en ze heeft nog geen idee wat deze dag haar zal brengen.

'Vivian.'

Een lange man buigt zich voorover en kust haar oor. 'Dickie Peets,' zegt ze.

'Ben je hier net?' vraagt hij.

'Ze doen heel moeilijk over mijn kamer,' zegt ze.

Dickies huid ruikt naar een exotische mengeling van limoen en kokos. Hij houdt een platte strohoed, als een bord, onder zijn arm. Achter hem zijn de grote, dubbele deuren, en daarachter is de eetzaal. De tafeltjes zijn al voor de lunch gedekt. Gesteven tafellinnen, gepoetst zilver, wit serviesgoed. In die twintig jaar is er geen spat veranderd, denkt Vivian. Dickie haalt een zilveren koker uit de zak van zijn linnen jasje en biedt haar een sigaret aan.

'Wie zijn er allemaal?' vraagt ze.

'John Sevens,' zegt hij. 'En Sylvia.' Dickie denkt even na. 'Dan kunnen we een partijtje tennissen. Doe je mee?'

'Ik moet uitpakken.'

'Je ziet er heel goed uit,' zegt hij.

'Sinds wanneer draag je een bril?' vraagt ze.

'Rond de kerst, zo'n beetje. Eigenlijk ben ik stekeblind. Ik heb mijn auto in de prak gereden.'

‘Toch niet de Freschetti?’

‘De Isotta Fraschini, ben ik bang.’

‘Wat afschuwelijk,’ zegt Vivian. ‘Ben je gewond geraakt?’

‘Aan mijn knie.’ zegt Dickie met volmaakte achteloosheid. ‘Ik heb het grootste deel van de winter in Havana doorgebracht, om te herstellen. Dat moet je ook eens proberen. Havana, bedoel ik.’

‘Ik hou niet zo van boten.’

‘Vliegen,’ zegt hij. ‘Maar drieënveertig uur vanaf Boston – trein en vliegtuig.’

‘Werkelijk?’

‘Pelotte. Het casino. Dansen op daken. Net iets voor jou, Viv.’

Ze neemt een lange trek van haar sigaret. Drijft hij de spot met haar?

‘Hoelang blijf je hier?’ vraagt hij.

‘Tot september, zoals gewoonlijk. En jij?’

‘Ik heb hier een huis gekocht.’

‘Dat meen je niet!’ zegt Vivian. Ze beseft dat de receptionist haar aandacht probeert te trekken, maar ze negeert hem opzettelijk. ‘Waar?’

‘Aan de kustweg. De Cote. Moest het laten opknappen en zo, maar ze zijn bijna klaar. Ik woon zolang hier, in het hotel,’ zegt Dickie, en drukt zijn sigaret uit in de glazen asbak die op de balie van de receptie staat.

‘Miss Burton?’ zegt de receptionist.

‘Ik heb de spullen voor een sidecar in mijn kamer, mocht je vóór de lunch een cocktail willen,’ zegt Dickie.

Vivian denkt aan ijskoude waterdruppels die langs de buitenkant van een aluminium cocktailshaker naar beneden glijden.

‘Maak hem heel, heel koud,’ zegt ze.

Vivian loopt door lichtblauwe gangen naar haar kamer. De kruier opent de deur en doet een stap opzij om haar te laten passeren, en zodra Vivian haar eigen suite betreedt, voelt ze haar geïrriteerdheid verdwijnen. Haar jas glijdt van haar schouders en ze gooit hem over de rugleuning van een stoel. Dan speldt ze haar hoed los en strijkt haar haar glad. Ze kijkt naar het zachte, witte licht dat naar binnen valt door de gaasachtige gordijnen die zacht heen en weer bewegen voor een raam aan de oostkant. Ze kijkt naar het oude, walnoten bureau met de laden. Daarin zal ze haar uitnodigingen en schrijfpapier opbergen. Ze kijkt naar de lila bank met het roze, zijden kleed en werpt een blik in de spiegel. Haar koperkleurige haar omhult haar hoofd als een koperen aureool. Haar wenkbrauwen moeten geëpi-

leerd worden en ze heeft geen lippenstift meer op. Dickie zag er blij en tevreden uit. Hij heeft vast en zeker een meisje, denkt ze.

Ze geeft de kruier een fooi, waarna hij haar suite verlaat. Ze loopt de slaapkamer in, gaat op het bed zitten, trekt haar schoenen uit en gaat achteroverliggen op de lichtpaarse, satijnen sprei. De lucht en het licht zijn de reis in de smerige trein vanuit Boston dubbel en dwars waard, besluit ze. Ze stelt zich het lege huis in Boston voor dat ze die morgen heeft verlaten. Het donkere, bakstenen herenhuis met uitzicht op de Public Garden. De vorige dag is haar vader – per schip – naar Italië vertrokken, samen met zijn nieuwe vrouw. Vivian kon niet tegen de lege kamers en besloot vroeg naar het hotel af te reizen. Ze had bij vrienden kunnen gaan logeren – bij Tilly Hatch in Lenox, Bobby Kell op Nantucket, Lester Simms in Banff – maar ze was niet in de stemming om dat zo vroeg in het seizoen te doen.

Ze staart naar het patroon op het blikken plafond. O, ik zal me dood vervelen, denkt ze.

Ze gaat staan en opent een koffer. De kruier heeft haar bagage op de kofferrekken langs de muren gezet. Ze haalt haar parfums en verstuivers te voorschijn, zet ze op het bureau en stopt haar zijden kousen en haar lingerie in de bovenste la. Haar Maggy Rouff-avondjurk hangt ze in de kast. Dan kijkt ze op haar horloge. Dickie Peets had het over een sidecar. Dat is precies wat ze nodig heeft!